

Reg. No. : .....

Name : .....

Second Semester B.A. Degree Examination, August 2018**First Degree Programme under CBCSS****SANSKRIT SPECIAL – VEDANTA****Complementary Course IV****SY 1232 : Vyakarana Sikshanam****(2013 Admission Onwards)**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : संस्कृतभाषया देवनागरी लिपिमुपयुज्य उत्तराणि देयानि।

(a) दशानामुत्तरं वाक्येन वाक्यद्वयेन वा लिखत।

(10x1=10 Marks)

1) पूर्वपदार्थप्रधानः समासः कः ?

2) कृत्यमित्यत्र प्रत्ययः कः ?

3) टाष्विधायकं सूत्रं किम् ?

4) रामशब्दस्य द्वितीयाबहुवचनं रूपं किम् ?

5) यूनस्तिः इत्यस्योदाहरणं लिखत।

6) 'इन्द्रवरुण _____' सूत्रं पूरयत।

7) उभयपदार्थप्रधानः समासः कः ?

8) लोट् विधायकं सूत्रं किम् ?

9) 'उपसर्जनं पूर्वम्' इति सूत्रस्य उदाहरणम् किम् ?

10) 'उगितश्च' इति सूत्रेण किं विधीयते ?

II. खण्डिकया अष्टानामुत्तरं लिखत।

(8x2=16 Marks)

11) कति विभक्तयः, विशदयत ?

12) 'तस्माच्छसो नः पुंसि' इति सूत्रं व्याख्यात।

13) उपगङ्गम् इत्यस्य रूपं लिखत।

- 14) त्रिफला अत्र डीष् कुतो न भवति ?
- 15) चतुर्थीतदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः-सूत्रार्थं लिखत।
- 16) मातापितरौ अस्य लौकिकमलौकिकश्च विग्रहं लिखत।
- 17) कारकः इति रूपं साधयत।
- 18) तत्पुरुषसमासस्य उदाहरणद्वयं लिखत।
- 19) आचार्यानि अत्र णत्वं कस्मान्न भवति ?
- 20) यवनानि इति रूपं निष्पादयत।
- 21) सप्तमी शौण्डैः इति सूत्रं व्याख्यात।
- 22) पुंयोगादाख्यायाम् इति सूत्रं व्याख्यात।

III. षणां प्रश्नानामुत्तरं पुटार्धेन समाधत्त।

(6x4=24 Marks)

- 23) षद्गौरादिभ्यश्च - सोदाहरणं व्याख्यात।
- 24) पुंयोगादाख्यायाम् - सोदाहरणं व्याख्यात।
- 25) वर्णादिनुदात्तात्तोपधात्तोः - सोदाहरणं व्याख्यात।
- 26) द्विगोः - उदाहरणसहितं व्याख्यात।
- 27) नखमुखात्संज्ञायाम् - उदाहरणसहितं निरूपयत।
- 28) रामान् , वनानि - सप्रमाणं साधयत।
- 29) रामेषु, भवामि - सप्रमाणं प्रकुरुत।
- 30) ज्ञानानि, भविष्यामि - प्रमाणसहितं प्रकुरुत।
- 31) अब्राह्मणः, दाक्षी इति रूपे प्रकुरुत।

IV. द्वौ उपन्यस्यत।

(2x15=30 Marks)

- 32) अधिहरि, उपशरदम् राजपुरुषः, अनश्वः एषां रूपसिद्धिं क्रियत।
- 33) भवति, रामान् रमायाः वनानि-एतानि सप्रमाणं साधयत।
- 34) भवन्ती, कुमारी, कुरुः मूषिका-एतानि सप्रमाणं साधयत।
- 35) वनाय, भवथ, रामैः, रमायाम्-एतानि प्रमाणानुसारेण लिखत।

Reg. No. : .....

Name : .....

Second Semester B.Com./B.P.A. Degree Examination, August 2018
First Degree Programme under CBCSS
Language Course (Additional Language – II)
SK 1211.3 : PROSE AND FABLES IN SANSKRIT
(2014 Admission Onwards for B.Com. and 2014, 2015 and 2016
Admissions for Career Related 2(a) Programmes Including BPA)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instructions : 1) Answers may be written either in **Sanskrit** or in **English** or in **Malayalam**.
 2) Writing in **Sanskrit Devanagari** script should be used.

I. पदेनैकेन वाक्येन वा सर्वेषामुत्तरं लिखत। (1 – 10) :

Answer all questions in **one** word or sentence. (10×1=10 Marks)

- 1) पुंसः कल्पलता का ? Who ?
- 2) धृतराष्ट्रस्य पत्नी का ? Who ?
- 3) मदस्य मूलं किं ? What ?
- 4) अजातशत्रुः कः ? Who ?
- 5) 'सुन्दरी शोभनापि शोच्यतमा दृश्यते'। का ? Who ?
- 6) मणिभद्रस्य स्वप्ने भगवान् कीदृश रूपेण आगच्छत् ?
- 7) मणिभद्रस्य कस्मिन् देशे अधिवसति स्म ? Where ?
- 8) पञ्चतन्त्रे पञ्चमतन्त्रस्य नाम किं ? What ?
- 9) शुष्कं सरं इव किं भवति ? What ?
- 10) नित्यं रज्यन्ति जननिवहाः। कस्मिन् रज्यन्ति ?

II. वाक्यद्वयेन वाक्यत्रयेण वा अष्टानामुत्तरं लिखत। (11 – 22) :

Answer in **two** or **three** sentences on **any eight** :

(8×2=16 Marks)

- 11) “ततः सव्यसाचीति प्रथितोऽभूत्”। कः ? कथं ? Who ? How ?
- 12) “सर्वगुणसम्पन्नः सुतो जातः”। कथं ? विशदयत। How ? Explain.
- 13) पाण्डोः शापवृत्तान्तं प्रतिपादयत। Explain.
- 14) “प्रणिधानचतुरैर्बहुभिः प्रणिधिभिर्नियन्त्रितं हि राज्यम्”। कस्य वचनमिदम् ? विशदयत। Whose words ? Explain.
- 15) “सामुदायिके हयथै सर्वेऽप्यंशिनः” ससन्दर्भं प्रतिपादयत। Explain.
- 16) “भवदर्थं महाराजेन निर्मितमिदं अभिनवं निवेशनं”। किं ? विशदयत। What ? Explain.
- 17) “भ्रातृभिर्भुङ्क्व”। किं ? कं प्रति कस्याः वचनमिदं ? What ? Who said this to whom ?
- 18) कीदृशेन पुरुषेण दृष्टः स्वप्नः निरर्थकः भवति ?
- 19) मणिभद्रः कुतः परं विवादं गतवान् ? Why ?
- 20) वित्तविहीतस्य पुरुषस्य स्थितिः कीदृशं भवति ? What ?
- 21) “सर्वमलज्जाकरमिह। किम् ? What ?
- 22) “तावेव च करौ श्लाघ्यौ”। कीदृशं करौ श्लाघ्यौ ?

III. षण्णामुत्तरं खण्डिकया लिखत। सन्दर्भं विशदयत। (23 – 31) :

Annotate/Answer in Paragraph on **any six** :

(6×4=24 Marks)

- 23) “राज्ञस्तु परिच्छद एव विशेषः”।
- 24) “पत्यै समासूया मा भूत्”।
- 25) “यस्य सा गृहिणी स उर्वशीमपि नृणाय मन्येत”।

- 26) “स च पाञ्चालानां राज्ञो जीवग्राहं गृहीत्वात्रानयनेन भवति”।
- 27) “वारणावताख्यं स्थानं जलस्थलरामणीयकविशिष्टं श्रूयते”।
- 28) नापितः क्षपणक विहारं गत्वा किं कृतवान्।
- 29) पाण्डोः शाप वृत्तान्तम्।
- 30) खाण्डववनदहन वृत्तान्तम्।
- 31) पाञ्चालीस्वयंवर वृत्तान्तम्।

IV. Write essays on **any two** – द्वावुपन्यस्यत। (32 – 35) :

(2×15=30 Marks)

- 32) भारतसंग्रहे प्रतिपादितं पाण्डवादीनां कथां विवृणुत।
  - 33) “न कर्तव्यं नापितेनात्रकृतम्”। नापितकथां विशदयत।
  - 34) अपरीक्षितकारकं इति तन्त्रस्य गुणपाठं प्रतिपादयत।
  - 35) संस्कृत गद्यसाहित्यं अधिकृत्य लिखत।
-

(Pages : 2)

E – 4484

Reg. No. : .....

Name : .....

Second Semester B.A./B.Sc./B.Com./B.P.A. Degree
Examination, August 2018
Career Related First Degree Programme under CBCSS
Language Course (Additional Language II)
SK 1211.3 : PROSE AND KAVYA IN SANSKRIT
(2017 Admission)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Answer may be written either in **Sanskrit** or in **English** or in **Malayalam**.

I. Answer the following :

(10×1=10 Marks)

1. कादम्बरी कस्य कृतिः भवति ?
2. तारापीडस्य मन्त्री कः ?
3. चन्द्रापीडस्य पितरौ कौ ?
4. वैशम्पायनस्य माता का ?
5. इन्द्रायुधः कः ?
6. गोकुले स विजहार-सः कः ?
7. सपदि सह सखीभिरन्वधावत् – का ?
8. स्मरन् विनिद्रो रजनीमनैषम् – कः ?
9. सा व्योम्नि जवादातिष्ठत् – का ?
10. भोजराजः कः ?

II. Write a paragraph on **any eight** of the following :

(8×2=16 Marks)

11. तारापीडः स्वप्ने किं दृष्टवान् ?
12. सिद्धायतने आगतं चन्द्रापीडं महाश्वेता स्वीचकार कथम् ?
13. पुण्डरीकं तस्य नाम कथं लब्धवान् ?
14. श्वेतकेतुः कः आसीत् ?

P.T.O.

15. जाबालिमहर्षिः दिव्येन चक्षुषा किमवदत् ?
16. अच्छोदसरस्तीरे महाश्वेता मुनिकुमारं अपश्यत्। कीदृशम् ?
17. चैत्ररथः कः ? तस्य माहात्म्यं किम् ?
18. आप्तपुत्रः नन्दःजहर्ष। कथम् ? How ?
19. 'तदहर्निशमत्र रक्षणीयः' - कम् ? केन ? Whom ?
20. 'हस्ते भविष्यत्यमरावती नः' - कदा ? कस्य हस्ते ? When ?
21. वारिनिधेः गर्भं विवेश - कः ? किं विशङ्क्य ?
22. शकटः भूमौ पपात - कथम् ? How ?

III. Annotate **any six** of the following : (6×4=24 Marks)

23. 'स्वस्यैवाविनयस्य फलमनेनानुभूयते' ।
24. 'अहो मे शिशोखि निरर्थकव्यापारेष्वभिनिवेशः' ।
25. नास्ति खल्वसाध्यं नाम तपसाम् ।
26. सुखमुपादिश्यते परस्य ।
27. 'परखधस्यापि ततोऽतिभूमिः' ।
28. वपुषा केवलमावयोर्हि भेदः ।
29. महीयसः किं घटते परागः समीरणस्याभिमुखं प्रसक्तुम् ।
30. कथं सरोजबन्धोस्तमसाऽभिभूतिः ?
31. गलितेव ततस्सुरस्रवन्ती नखमुक्तामणिदीधितिच्छलेन ।

IV. Write **any two** of the following : (2×15=30 Marks)

32. महाश्वेतया उक्तं तस्याः जन्मवृत्तान्तम् ।
33. पुण्डरीकस्य महाश्वेता समागमः तस्य स्वर्गगतिं च वर्णयत ।
34. शकटभञ्जनं तदनन्तरप्रकृतेः अवस्था च विशदयत ।
35. अमात्यान् प्रति कंसस्य वचनानि लिखत ।

(Pages : 2)

E – 4274

Reg. No. : .....

Name : .....

Second Semester B.A./B.Sc. Degree Examination, August 2018
First Degree Programme Under CBCSS
Language Course – V (Additional Language – II)
SK 1211.1 : KAVYA AND PRAKARANA IN SANSKRIT
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instruction : Answers may be written **either in Sanskrit or in English or in Malayalam.**

I. Answer the following questions :

(10×1=10 Marks)

- 1) कुमारसम्भवस्य कर्ता कः ? Who ?
- 2) हिमालयस्य पत्नी का ? Who ?
- 3) उद्वेजिताः वृष्टिभिराश्रयन्ते -के ? Who ?
- 4) पितुः अवमानेन योगविसृष्टदेहा-का ? Who ?
- 5) स्वचापसौन्दर्यमदं मुमोच - कः ? Who ?
- 6) मृच्छकटिक नाम प्रकरणे नायिका का ? Who ?
- 7) दिशः शून्याः - कस्य ? Whose ?
- 8) मृच्छकटिकं कस्मिन् रूपके अन्तर्भवति ? In which type of Rupaka ?
- 9) अवन्तिपुर्यां द्विजनसार्थवाहः दरिद्रः युवा-कः ? Who ?
- 10) मृच्छकटिकस्य कर्ता कः ?

II. Write a paragraph on **any eight** of the following :

(8×2=16 Marks)

- 11) Describe Sage Narada's forecasts about Parvati's future.
- 12) विदन्ति मार्गं नखरन्ध्रमुक्तैर्मुक्ताफलैः । के ? केषाम् ?
- 13) द्विसंश्रयां प्रीतिमवाप लक्ष्मीः-कथम् ?

P.T.O.

- 14) सा निर्मिता विश्वसृजा प्रयत्नात्-सा का ? कथम् ?
- 15) क्रीडारसं निर्विशतीव बाल्ये-कथम् ?
- 16) सुखाय तज्जन्मदिनं बभूव-केषां सुखाय ?
- 17) पातु वो कण्ठः श्यामाम्बुदोपमः । कस्य ?
- 18) सङ्गीतकं नाम किम् ?
- 19) नान्दी
- 20) दशरूपकाणि
- 21) प्रस्तावना
- 22) चारुदत्तः

III. Annotate **any six** of the following :

(6x4=24 Marks)

- 23) अनन्तपुष्पस्य मघोर्हि चूते द्विरेफमाला सविशेषसङ्गा ।
- 24) विकारहेतौ सति विक्रियन्ते येषां न चेतांसि ते एव धीराः।
- 25) एको हि दोषो गुणसन्निपाते निमज्जतीन्दोः किरणेष्विवाडः
- 26) पश्चादुमाख्यां सुमुखी जगाम ।
- 27) कुर्वन्ति बाल व्यजनैश्चमर्यः ।
- 28) भाग्यक्रमेण हि धनानि भवन्ति यान्ति ।
- 29) सर्वं शून्यं दरिद्रस्य ।
- 30) शोकाग्निर्न च दहति सन्तापयति च ।
- 31) दारिद्र्यमनन्तकं दुःखम् ।

IV. Write **any two** of the following :

(2x15=30 Marks)

- 32) 'उपमा कालिदासस्य' -कुमारसम्भवं प्रथमसर्गमाधारीकृत्य विशदयत ।
- 33) पार्वत्याः जननं, बाल्यं च वर्णयत ।
- 34) चारुदत्तस्य स्वभावचित्रणं कुरुत ।
- 35) महाकवि शूद्रकमधिकृत्य एकं प्रबन्धं लिखत ।

(Pages : 2)

E – 4314

Reg. No. : .....

Name : .....

Second Semester B.A. Degree Examination, August 2018
First Degree Programme Under CBCSS
Sanskrit Special – Vedanta
Complementary Course – III
SV 1231 : LINGUISTICS
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. Answer the following questions in **one** or **two** sentences : **(10×1=10 Marks)**

- 1) What is analogy ?
- 2) What is meant by Anaptyxis ?
- 3) What is language ?
- 4) Which are labial sounds in Sanskrit ?
- 5) What is the definition of 'pada' according to Panini ?
- 6) How many kinds of suffixes ?
- 7) What is meant by Phonology ?
- 8) Which are Velars ?
- 9) Define etymology.
- 10) What is the name of noun forming suffixes ?

II. Write a paragraph on **any eight** of the following : **(8×2=16 Marks)**

- 11) What is meant by semantic change ?
- 12) Define Grimm's law.
- 13) What is the difference between generalisation and specialisation ?
- 14) What is Phoneme ?
- 15) Define the word philology.

E – 4314

- 16) What is meant by transference ?
- 17) What is synonyms ?
- 18) Agglutinating languages.
- 19) Define Euphemism.
- 20) What is meant by syntax ?
- 21) What is the name of verb forming suffixes in Sanskrit and which are they ?
- 22) Compounds.

III. Write short essays on **any six** of the following :

(6×4=24 Marks)

- 23) Characteristics of Indo-European family.
- 24) Fortunator's law.
- 25) Prakrt.
- 26) Historical classification.
- 27) Greek.
- 28) Advantages of philological study.
- 29) Branches of philology.
- 30) Aryan.
- 31) Vedic Sanskrit.

IV. Write essays on **any two** :

(2×15=30 Marks)

- 32) What is Phonetic law ? Define law of Palatalization.
  - 33) Phonetic changes.
  - 34) Analogy and its classification.
  - 35) Theories about the origin of language.
-

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester B.A. Degree Examination, July 2018
First Degree Programme under CBCSS
Complementary Course VIII for Sanskrit Special – Vedanta
SJ 1432 – Jyothisha Paricaya
(2013 – 2015 Admissions)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : देवनागरीलिपिमुपयुज्य संस्कृतभाषया उत्तराणि लेखनीयानि ।

I. उत्तरं लिखत ।

(10×1=10 Marks)

- 1) कन्याराशरेधिपः कः ?
- 2) सूर्यस्य पुत्रः कः ?
- 3) तिथिर्नाम का ?
- 4) गुरोः उच्चराशिः कः ?
- 5) बुधस्य क्षेत्रद्वयं किम् ?
- 6) मरणकारकत्वं कस्य ग्रहस्य भवति ?
- 7) कर्मचिन्ता केन राशिना क्रियते ?
- 8) एकस्मिन् पक्षे कति तिथयः सन्ति ?
- 9) रेवतिनक्षत्रस्य स्थितिः कस्मिन् राशौ भवति ?
- 10) गुरुवारे तृतीयकालहोराधिपः कः ?

II. एकखण्डिकया अष्टानामुत्तरं लिखत ।

(8×2=16 Marks)

- 11) रिक्तातिथयः के ?
- 12) स्थिरकरणानां नामधेयं लिखत ।
- 13) सर्वेषां ग्रहाणां नीचराशीन् लिखत ।
- 14) दिनबलाः राशयः के ?

15) 3 राशिः 12 भागाः 34 कलाः - ग्रहस्फुटादस्मात् नक्षत्रकल्पनं कुरुत ।

16) केन्द्रराशयः के ?

17) पापग्रहाः के ?

18) पुंग्रहाः के ?

19) सौम्यराशयः के ?

20) "चापी नरोश्वजघनः" - कस्य राशेः स्वरूपम् ?

21) शीर्षोदयराशयः के ?

22) कालहोराधिपत्यं कथम् ?

III. एकपुटेन षण्णामुत्तरं लिखत ।

(6×4=24 Marks)

23) नक्षत्रयोगकल्पनं कथं क्रियते ? सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

24) करणं नाम किम् ? तेषां निर्णयनं कथं निर्णीयते ? विशदयत ।

25) नक्षत्राणां देवमानुषादिगणकल्पनं विशदयत ।

26) राशिषु नक्षत्राणां विन्यासः कथं क्रियते ?

27) राशीनां अवयवकल्पनमधिकृत्य लिखत ।

28) ग्रहाणां वर्णाः के ?

29) गण्डान्तनक्षत्राणि कानि ?

30) ग्रहाणां दृष्टिमधिकृत्य लिखत ।

31) ज्योतिषशास्त्रस्य षडङ्गान्यधिकृत्य लिखत ।

IV. प्रश्नद्वयमधिकृत्य निबन्धौ लेख्यौ ।

(2×15=30 Marks)

32) षट्वर्गाणां कल्पनं कथं क्रियते ? सोदाहरणं सविस्तरं लिखत ।

33) ग्रहाणां शत्रुमित्रस्वभावमधिकृत्य सप्रमाणं लिखत ।

34) सूर्यस्फुटः 6 राशिः 15 भागाः 23 कलाः। चन्द्रस्फुटः 3 राशिः 18 भागाः 9 कलाः। एतदुपयुज्य तिथियोगनिर्णयनं कुरुत ।

35) ज्योतिषस्य कालविधानस्वभावतामधिकृत्य लिखत ।

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester B.A. Degree Examination, July 2018
First Degree Programme Under CBCSS
Complementary Course VII for Sanskrit Special – Vedanta
SV 1431 – POETICS IN SANSKRIT AND SANSKRIT LITERATURE
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : उत्तराणि संस्कृते देवनागरलिप्या लेखनीयानि ।

I. पदेन वाक्येन वाक्याभ्यां वा सर्वेषामुत्तरं लिखत । **(10×1=10 Marks)**

- 1) मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं किम् ?
- 2) काव्यालङ्कारानुसारं काव्ययोनयः के ?
- 3) काव्यस्यात्मा ध्वनिरिति कुत्रोक्तम् ?
- 4) रसगङ्गाधर कर्ता कः ?
- 5) वामनानुसारं काव्यं कुतो ग्राह्यम् ?
- 6) रसनिष्पत्तिः कथं भवति ?
- 7) स्थायीभावाः के ?
- 8) साहित्यदर्पणानुसारं नाटकलक्षणं लिखत ।
- 9) पञ्चमहाकाव्यानि कानि ?
- 10) केरलोद्भूतं रामायणकथाश्रितं संस्कृतनाटकं किम् ?

II. अष्टौ खण्डिकया उत्तरत । **(8×2=16 Marks)**

- 11) काव्यप्रकाशदिशा काव्यहेतवः के ?
- 12) काव्यादर्शानुसारं काव्यभेदान् लिखत ।
- 13) भामहानुसारं काव्यं कथं कार्यम् ?
- 14) रसगङ्गाधरे काव्यहेतुत्वेन किमुक्तम् ?

- 15) काव्यप्रयोजनं मम्मटाभिमतं लिखत ।
- 16) ध्वन्यालोके ध्वनिस्वरूपं कथमुक्तम् ?
- 17) रीति स्वरूपं लिखत ।
- 18) वाक्यं रसात्मकं काव्यमिति लक्षणं विशदयत ।
- 19) चम्पू स्वरूपं लिखत ।
- 20) कुमारसम्भवम् ।
- 21) पाञ्चरात्रम् ।
- 22) शक्तिभद्रः ।

III. षण्णां प्रश्नानां लघुनिबन्धो लेख्य ।

(6×4=24 Marks)

- 23) जगन्नाथपण्डितमतानुसारं काव्यभेदात् प्रदर्शयत ।
- 24) अभिज्ञानशाकुन्तलम् ।
- 25) नाटकस्वरूपं विश्वनाथानुसारं लिखत ।
- 26) रत्यादीन् स्थायीभावान् पण्डितराजानुसारं प्रदर्शयत ।
- 27) दूतघटोत्कचम् ।
- 28) किरातार्जुनीयम् ।
- 29) स्वप्नवासवदत्तं प्रतिज्ञायौगन्धरायणञ्च ।
- 30) नाट्यशास्त्रानुसारं रूपाक भेदान् लिखत ।
- 31) वामनमतानुसारं वैदर्भीरीतिं विशदयत ।

IV. द्वावधिकृत्य निबन्धो लेख्य :।

(2×15=30 Marks)

- 32) भासनाटक चक्रम् ।
- 33) कालिदासः तस्य नाटकानि च ।
- 34) पञ्चमहाकाव्यानि ।
- 35) काव्यालङ्कारसूत्रवृत्यानुसारं रीतिभेदाः व्याख्येयाः ।

(Pages : 2)

E – 3281

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester B.A. Degree Examination, July 2018
First Degree Programme under CBCSS
Complementary Course – IV for Hindi
SK 1431.1 : PROSE AND POETRY
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instructions : Answer may be written either in **Sanskrit** or in **English** or in **Malayalam**.

I. Answer the following :

(10×1=10 Marks)

- 1) “ अपि प्रसन्नं हरिणेषु ने ममः” – कस्य वचनमिदम् ? Who said this ?
- 2) “ पितुः प्रदेशास्तव देव भूमयः” – प्रदेशाः के ? Which are the regions ?
- 3) “ निनिन्दरूपं हृदयेन” – का ? Who ?
- 4) “ तां अपर्णेति च वदति ?” कुतः ? Why ?
- 5) “ त्रिलोकसौन्दर्यमिवोदितं वपुः” – कस्याः ? Whose ?
- 6) मृच्छकटिकस्य कर्ता कः ? Who is the author of Mrachchakatika ?
- 7) वसन्तसेने, इदमभिज्ञानं ने ददामि ? किमभिज्ञानम् ? What was the token ?
- 8) “रत्नं रत्नेन संगच्छत” कस्योक्तिः ? Whose statement is this ?
- 9) चारूदत्त गृहात् कः सुवर्णभाण्डमपजहार ? Who ?
- 10) रोहसेनः कः ?

II. Write a paragraph on **any eight** of the following :

(8×2=16 Marks)

- 11) “ महीधरः पावितएषसान्वयः” कथम् ? How ?
- 12) प्रचक्रमे वक्तुमनुज्झितक्रमः कः ? कदा ? Who ? When ?
- 13) “ तुलां यदारोहति दन्तवाससा”, कथम् ? How ?
- 14) “त्रिलोकसौन्दर्यमिवोदितं वपुः” कस्याः ? विशदयत ? Whose ? Explain.

P.T.O.

- 15) तत् तपोवनं च पावनं बभुव-कथम् ? How ?
- 16) " उमा इति नाम्ना प्रसिद्धा"-का ? Who ?
- 17) सुवर्णभाण्डस्य चौर्यमाकर्ण्य द्यूता किमकरोत् ? How did Dhuta react on hearing the theft of gold ?
- 18) संवाहको धूनकरः शाक्य श्रमणकः संवृत्तः-कथम् ? How ?
- 19) आर्यचारूदन्तस्य दूषणमपि दुष्करमेव-कथमिव.
- 20) यत्सत्यमपराध्यनापि दुर्जनेन महदुपकृतम् - कथम् ? How ?
- 21) वसन्तसेनाया श्चारूदन्तस्य च प्रथमं दर्शनं संवृत्तम् - कुत्र ? कदा ? Where ? When ?
- 22) "अन एव त्वं काम्यते मया"-कुतः ? Why ?

III. Answer **any six** of the following :

(6×4=24 Marks)

- 23) " विवर्तितानञ्जननेत्रमैक्षत" । Explain.
- 24) " कः करं प्रसारयेत पन्नगरत्नसूतये"- Explain.
- 25) " मनीषिभिः साप्तपदीन मुच्यते" । Explain.
- 26) " शारीरमाद्यं खलु धर्म साधनम्" । Explain.
- 27) न धर्मवृद्धेषु वयः समीक्ष्यते । Explain.
- 28) पुरुषेषु न्यासाः निक्षिप्यन्ते, न गेहेषु । Explain.
- 29) " मदजलगन्धेन सुष्टु ज्ञातुं न शक्यते" । Explain.
- 30) आर्यकवृत्तान्तं विशदयत । Explain.
- 31) सुवर्णभाण्डस्य न्यासः विशदयत । Explain.

IV. Write **any two** of the following :

(2×15=30 Marks)

- 32) ब्रह्मचारिणः कुशलप्रश्नानि विवृणुत ।
Discuss the pleasantries of Brahmachari to Parvats.
- 33) पार्वत्याः नपोनुष्ठानं विशदयत ।
- 34) चारूदन्तस्य स्वभावचित्रणं कुरुत ।
Sketch the character of Charudatta.
- 35) मृच्छकटिकस्य दशमाङ्क कथा संक्षिप्य लिखत ।
Describe the story of tenth act of मृच्छकटिकः ।

(Pages : 2)

E – 3296

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester B.A. Degree Examination, July 2018
First Degree Programme Under CBCSS
Complementary Course VII for Sanskrit Special – Vedanta
SV 1431 – POETICS IN SANSKRIT AND SANSKRIT LITERATURE
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : उत्तराणि संस्कृते देवनागरलिप्या लेखनीयानि ।

- I. पदेन वाक्येन वाक्याभ्यां वा सर्वेषामुत्तरं लिखत । (10×1=10 Marks)
- 1) मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं किम् ?
  - 2) काव्यालङ्कारानुसारं काव्ययोनयः के ?
  - 3) काव्यस्यात्मा ध्वनिरिति कुत्रोक्तम् ?
  - 4) रसगङ्गाधर कर्ता कः ?
  - 5) वामनानुसारं काव्यं कुतो ग्राह्यम् ?
  - 6) रसनिष्पत्तिः कथं भवति ?
  - 7) स्थायीभावाः के ?
  - 8) साहित्यदर्पणानुसारं नाटकलक्षणं लिखत ।
  - 9) पञ्चमहाकाव्यानि कानि ?
  - 10) केरलोद्भूतं रामायणकथाश्रितं संस्कृतनाटकं किम् ?
- II. अष्टौ खण्डिकया उत्तरत । (8×2=16 Marks)
- 11) काव्यप्रकाशदिशा काव्यहेतवः के ?
  - 12) काव्यादर्शानुसारं काव्यभेदान् लिखत ।
  - 13) भामहानुसारं काव्यं कथं कार्यम् ?
  - 14) रसगङ्गाधरे काव्यहेतुत्वेन किमुक्तम् ?

- 15) काव्यप्रयोजनं मम्मटाभिमतं लिखत ।
- 16) ध्वन्यालोके ध्वनिस्वरूपं कथमुक्तम् ?
- 17) रीति स्वरूपं लिखत ।
- 18) वाक्यं रसात्मकं काव्यमिति लक्षणं विशदयत ।
- 19) चम्पू स्वरूपं लिखत ।
- 20) कुमारसम्भवम् ।
- 21) पाञ्चरात्रम् ।
- 22) शक्तिभद्रः ।

III. षण्णां प्रश्नानां लघुनिबन्धो लेख्य ।

(6×4=24 Marks)

- 23) जगन्नाथपण्डितमतानुसारं काव्यभेदात् प्रदर्शयत ।
- 24) अभिज्ञानशाकुन्तलम् ।
- 25) नाटकस्वरूपं विश्वनाथानुसारं लिखत ।
- 26) रत्यादीन् स्थायीभावान् पण्डितराजानुसारं प्रदर्शयत ।
- 27) दूतघटोत्कचम् ।
- 28) किरातार्जुनीयम् ।
- 29) स्वप्नवासवदत्तं प्रतिज्ञायौगन्धरायणञ्च ।
- 30) नाट्यशास्त्रानुसारं रूपाक भेदान् लिखत ।
- 31) वामनमतानुसारं वैदर्भीरीतिं विशदयत ।

IV. द्वावधिकृत्य निबन्धो लेख्य :।

(2×15=30 Marks)

- 32) भासनाटक चक्रम् ।
- 33) कालिदासः तस्य नाटकानि च ।
- 34) पञ्चमहाकाव्यानि ।
- 35) काव्यालङ्कारसूत्रवृत्यानुसारं रीतिभेदाः व्याख्येयाः ।

(Pages : 3)

E – 3276

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester B.A. Degree Examination, July 2018
First Degree Programme under CBCSS
Complementary Course – IV For Malayalam
SK 1431.2 : LYRIC POEM, FABLES AND TRANSLATION
(2013 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instruction : Answer may be written either in **Sanskrit** or in **English** or
in **Malayalam**.

I. Answer the following :

(10×1=10 Marks)

1. छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत्। कां ? Whom ?
2. निवर्त्य राजा दयिता दयालुः। कां ? Whom ?
3. अधिज्यधन्वा विचचार दावम्। कैः ? By whom ?
4. तमर्च्यमारादभिवर्तमानम्। कं ? Whom ?
5. विलोकचन्त्यो वपुरापुरक्षणां। कस्य ? Whose ?
6. शूश्राव कुञ्जेषु यशः स्वमुच्यैः। काभिः ? By whom ?
7. कृत्वा दिनान्ते निलयाय गन्तुम्। किं कृत्वा ? What ?
8. तपोवनावृत्तिपथं गताभ्याम्। कौ ? Who two ?
9. गगनमिव नष्टतारं शुष्कमिव सरः। कस्य ? Whose ?
10. त्वया पुत्रोऽयं कुलाद्रक्षणीयः। कस्य वचनम् ? Whose words ?

P.T.O.

II. Write a paragraph on **any eight** of the following :

(8×2=16 Marks)

11. तेजोविशेषानुमितां दधानः। Who ? Why ?
12. यशोधनो धेनुमृषेर्मुमोच। Who ? When ?
13. ऊनं न सत्वेष्वधिको बबाधे। Where ? When ?
14. आलोकशब्दं वयमां विरावैः। Why ? Where ?
15. जुगोप गोरूप धरामिवोर्वीम्। Who ? Whom ?
16. आचारपूतं पवनः सिबेवे। How ? Whom ?
17. उपोषिताभ्यामिव लोचनाभ्याम्। Who ? Whom ? Like What ?
18. श्रृङ्गान्तरं द्वारमिवार्थसिद्धेः। Whom ? How ?
19. तदा तस्य दासतां यान्ति। Whose ? How ?
20. लोके तृष्णया पश्य कौतुकम्। Who ? How ?
21. भवेत्पुंसां हृदयानन्दकारकः। Who ?
22. नूनमनेन दुरात्मना दारको भक्षितः। Who thought ? Why ?

III. Answer **any six** of the following :

(6×4=24 Marks)

23. श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत्। Explain.
24. चित्रार्पितारम्भ इवावतस्थे। Explain.
25. शशंस वाचा पुतरुक्तयेव। Explain.
26. आत्मन्यवज्ञा शिथिलीचकार। Explain.
27. निरीक्ष्यमाणाः सुतरां दयालुः। Explain.
28. अपरीक्ष्य न कर्तव्यं कर्तव्यं सुपरीक्षितम्। Explain.
29. अतिलोभो न कर्तव्यः लोभं नैव परिन्यजेत्। Explain.

Translate in to Malayalam.

30. अस्ति दाक्षिणान्ये जनपदे पाटलिपुत्रं नाम नगरम्। तत्र मणिभदो नाम श्रेष्ठी प्रतिवसति स्म।
तस्य च धर्मार्थकाममोक्षकर्माणि कुर्वतो विधिवशाद्ब्रह्मक्षयः सञ्जातः।
31. एवं सा नकुलं व्यापाद्य यावन्प्रलपन्ती गृहे आगच्छति, तावत्सुतस्तथैव सुप्तस्तिष्ठति। समीपे
कृष्णसर्पं खण्डशः कृतमवलोक्य पुत्रवधशोकेनात्मशिरो वक्षः स्थलं च ताडितुमारब्धा।

IV. Write any two of the following :

(2×15=30 Marks)

32. राज्ञः सिंहश्च संभाषणं विशदयत।
33. कालिदासस्य प्रकृतिवर्णनामधिकृत्य उपन्यासं रचयत।
34. ब्राह्मणि नकुल कथां विशदयत।
35. क्षपणक कथा विशदयत।
-